

◀ Fotó: Szabó László

SZENTLÉLEK-TEMPLOM

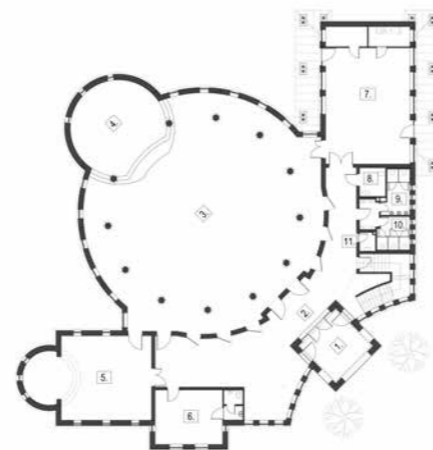
Veresegyház

Szöveg, építészet:
Nagy László

Fotó:
Dénes György

1. torony
2. előtér
3. templomtér
4. szentély
5. kápolna
6. sekrestye
7. közösségi terem
8. akadálymentes WC
9. férfi WC
10. női WC
11. tak. szer tároló

Földszinti alaprajz ▲

CHURCH OF THE HOLY SPIRIT, VERESEGYHÁZ ARCHITECTURE: LÁSZLÓ NAGY

The architectural image of the former centre of the small town of Veresegyház in central Hungary will be adequately completed by the construction of the new Catholic church. Capable of receiving 400 visitors and adjoined by a small sanctuary, the main nave is covered with a wooden dome structure. The first floor is divided into public spaces, studios and service areas. In the basement, a columbarium and a ceremonial hall were constructed, suitable for individual events. The church is richly decorated with the works of local contemporary artists, such as potters, sculptors and glass artists. The interior space was designed by Ágnes Herczeg.

A közép-magyarországi régió egyik dinamikusan fejlődő települése Veresegyház (Országépítő, 2014/1. – a szerk.), melyről az első írásos emlékek 1375-ből származnak. A lakosság lélekszáma 1994-ben 6500 fő volt, ma 18 000 ember él a Budapest vonzáskörzetében található városban, az átlagéletkor harminchét év. A fiatal település lakosságának növekedésével jelentősen gyarapodott a római katolikus hívők közössége is. Korábban csak az ünnepi, de később már az évközi szentmisék alkalmával is rendszeressé vált, hogy a szentmise-áldozatban részt vevők egy része a templom falain kívül rekedt. Az elérhető uniós pályázati lehetőségekkel élve Veresegyház Város és a Váci Egyházmegye 2010-ben felújította a műemlékileg védett templom homlokzatát. Ezután megkezdődött a templombelső felújításának tervezése, melynek kapcsán több gondolat született annak bővítésére is. Végül a műemléki védettségéből adódó korlátok, valamint az ingatlan helyszűke miatt csupán a belső tér felújításának tervei készültek el, minimális üllőhelynövelést elérve. 2013 júniusában az építési munkákat a gyatra padlóburkolat felbontásával kezdtük meg. A nyilvántartott lelőhelyen régészeti felügyelet mellett kellett végezzük már a padlórétegek kialakításához szükséges földmunkákat is. A régészeti felügyeletet nagy szakértelemmel és lelkesedéssel Vágner Zsolt régész vezette, a feltárást Sarkadi Gergely, a szentendrei múzeum munkatársa dokumentálta. Nagy szükség is volt erre, hiszen a padlóburkolat felbontását követően a padlószík alatt 35 cm-rel előkerültek a korábbi (XIII–XIV. században épült) templom falmaradványai. A régészeti felügyelet feltárássá fordult át, a felújítási munkálatok ennek okán ideiglenesen megrekedtek. Felvetődött a kérdés: Hogyan tovább? Az amúgy is kicsi templomban az építéstörténeti emlékek szakszerű bemutatása tovább szűkíti majd a liturgikus teret. Az egyházmegyével és az örökségvédelmi hivatallal történt egyeztetéseket követően döntés született, hogy az előkerült emlékek a templomban maradnak. Így egyfajta szakrális múzeum alakul ki, ahol az emlékek bemutatása mellett bizonyos liturgikus cselekmények megtartására is mód lesz. Pásztor Béla polgármester úr ekkor kért fel az új

templom helyének megkeresésére, valamint a templom tervezésére.

A Szentlélek-templom a régi templom vonzáskörzetében épült fel. Szándékomban állt az új templom tervezésekor a múltat összekötni a jövővel. Kezdetektől egyértelmű volt számomra, hogy a templomnak ezen a helyen kell felépülnie. A településtörténeti írások, valamint az előkerülő régészeti leletek igazolják, hogy e helyen volt Veresegyház magja, melynek egy jelentős részletét már feltártuk a régi templomban. Az új templom megépítésével méltóképpen rendeződik a település valamikori központjának építészeti arculata.

A Szentlélek téren, az öregtemplom felől nyílik a homlokzat közepén magasodó torony alatti főbejárat. A templomteret ölelő előcsarnok keleti végén áll a szentségi kápolna, vele szemben, az előtér másik végén közösségi tér, kávézó. A centrálisan elhelyezett, 20 méter átmérőjű, 400 fős templomtér ragasztott fa tartószerkezetű kupoláját tizenkét vasbeton pillér tartja, melyeken Jézus tanítványainak egész alakos épületszobrai állnak. A tér hossz tengelyének bejáratnál áttellenes végén áll a 8 méter fesztávolságú, szintén fakupolás szentély. Az oltárszattal fölül függesztett, faragott Krisztus-szobrot szemlélve találkozik a templomtérbe belépő ember a Feltámadott tekintetével. A templomtér ablakai díszüveg-betétes hőszigetelő üveglablakok. A szentély bevilágítójának díszüvege a Szentháromság jelképeit, míg a templomtér bevilágítója a Szentlélek szimbólumait ábrázolja. Az előcsarnokból nyíló szentségi kápolna közvetlenül a templomtérből is megközelíthető. E tér ad helyet az oltárszentséget őrző tabernákulumnak. Az emeleti szinten közösségi terek, stúdió és kiszolgálóhelyiségek vannak. Az alagsorban több urnaterem épült, összesen 3000 urnafülke kialakításának lehetőségével. Az urnatemetőhöz kapcsolódik az önálló szertartóteremként is használható – földdel borított – vasbeton kupolás urnaterem.

Különleges együttállás, közös alkotás eredményeként valósulhatott meg a nem mindennapi beruházás. Alig egy év alatt épült meg a templom, de ez idő alatt készültek el a képzőművészeti alkotások is. A tervező,

Építészet:
Nagy László építész – generáltervező
Látványterv, építészeti feldolgozás:
Gál Melinda, Náray Katalin, Tóth Barbara

Tartószerkezet:
Donáczai Péter, Mantuano Tamás

Épületgépészet:
Falusi László, Rosza Csaba
Épületvillamosság:
Tóth Zoltán, Tóth Sándor, Hegedűs Zoltán
Világítástechnika: Matécz Péter

Tájépítészet:
Török Péter, Nagy László, Kisák Péter
Belsőépítészet [fa beépített bútorok]:
Zsigmond Ágnes

Művészeti alkotások:

Tizenkét apostol épületszobor:
Konkoly György
Krisztus-szobor: Bőjte Horváth István
Színesüveg ablakok, felülvilágítók,
díszüvegek:
Gál Lehel és Herczeg Ágnes üvegművész
(kivitelezés: Laki Üvegművészet Kft.)
Homlokzati kerámiák: Kun Éva
Keresztelő Szent János-szoborfülke:
Módy Péter és Kun Éva
Szűz Mária szoborfülke:
Módy Péter és Kun Éva
Keresztelőmedence: Módy Péter
Kőanyagú liturgikus berendezések:
Módy Péter
Szentségi kápolna sgraffito
és díszítőfestés: Agárdi Kovács Attila
Orgona: Békés Balázs és csapata
(BKM Orgonaüzem Kft. Dunakeszi),
Művészeti koncepció: Ella István
A torony festett mennyezete: Joó Zoltán
Emeleti teremben az evangélisták faragása:
Megyeri László faszobrász

Kivitelezés:
ZÁÉV-LATEREX konzorcium,
a Csíky és Társa Kkt. ellenőrzése mellett

mondhatni, „elkényeztetett” helyzetben volt, hiszen tagja a közösségnek, így a városban alkotó képzőművészekkel is jó baráti viszonyban áll. Ennek következtében a képzőművészeti alkotások tervei generáltervezői irányításom mellett, a közös gondolkodás eredményeként, folyamatos beszélgetéseket, olykor vitákat követően már a beruházás megkezdése előtt elkészültek. Az amúgy is igen feszített kivitelezés egy éve alatt a szobrász, a keramikus, az üvegművész, az orgonaépítő, a belsőépítész és az építész igazán társművészekként tudtak közösen alkotni.

A bejárati homlokzaton a Szentlélek szimbolikáját ábrázoló kerámiadiszítések elkészítésére Kun Éva keramikusművészt kértem fel. A templomtéri kupolát tartó egész alakos apostolszobrokat Konkoly György kőszobrász-restaurátor tervezte meg 1 : 5 méretarányú gipszmintákban, majd a szobrok nagyításában és kiöntésében felesége, Veres Enéh Erzsébet mellett segítségül hívta Böjte Horváth István, Ilés M. Rudolf, Módy Péter és Schütz Zoltán, szintén helyben élő szobrászokat. A szentély közepén a mennybemenetelt ábrázoló feltámadt Krisztus-szobrot láthatjuk, melyet Böjte Horváth István faragott tömbösített hársfából. A templomtérben az apostolok íve mögé kissé hátrálépve egy-egy szoborfülkében jelennek meg Módy Péter kőszobrász-restaurátor és Kun Éva keramikusművész közös alkotásai: balra Keresztelő Szent János bronzból öntött, jobbra pedig Szűz Mária ruskicai márványból faragott szobra. A templomtér oldalsó, nonfiguratív díszüveg ablakai az Élet vízének forrását jelenítik meg. Ezen díszüveg ablakok, csakúgy, mint a felülvilágítók, a kápolna és a torony díszüvegei Gál Lehel festőművész tervei alapján készültek. A szentségi kápolna sgraffito alkotásai a Solton élő Agárdi Kovács Attila munkái. A templomtéri padok és a szentélytér fa berendezési tárgyai, a szentségi kápolna, valamint a sekrestye teljes berendezése Zsigmond Ágnes tervei alapján készültek. A karzaton 32 regiszteres, kétmanuális, egy pedálsoros orgona áll, melyet Békés Balázs vezetésével készítettek. A toronyban három harang lakik, melyek Gombos Miklós és fia, Gombos Ferenc őrszentmiklósi harangöntő műhelyében készültek.

Amikor házakat tervezünk, konkrét használatra alakítjuk ki a helyiségeket, és ez nemcsak a funkcionális kapcsolatokra érvényes, hanem a szobák berendezésére is. A nagy bútorokat ezért már az engedélyezési tervekbe berajzoljuk. Mint a legtöbb építész, először az általam vagy a férjem, Zsigmond László által tervezett családi házak lépcsőkorlátjait, padlóburkolatait, fürdőszobaburkolatait, az előszoba, konyha, majd a nappali bútorozását terveztem meg. (Mindig érdekelt a helyiségek belső kialakítása, a színek hangulatteremtő ereje, a részletek megoldása.) A megrendelőkkel beszélgetve tapasztaltam, hogy az általuk kiválasztott bútorok elhelyezésével még nem jön létre az a hangulat, az a látvány, az az otthonosságérzet, amit szeretnének. Így először néhány kiegészítő bútort terveztem, és együtt választottuk ki a lámpákat, függönyöket, szőnyeget. De mert a tervek megvalósítása művezetés nélkül csak megközelítően sikerül, asztalosokkal, lakatosokkal és burkolókkal egyeztettem és dolgoztam együtt. Sokat tanultunk egymástól. Sokszor dolgozom együtt férjemmel különböző munkákon, építész munkatársként és belső tervezőként is, pl.: bölcsőde, óvoda, iskola, városháza, sportcsarnok, fürdő, művelődési ház, egészségház. Ezek az épületek nagyrészt Veresegyházon és Rácalmásán állnak, ahol László 1994 és 1997 óta tanácsadó főépítész.

Minden épület akkor lesz teljesen kész, ha a belső kialakítása és a környezete is igényesen elkészül. Veresegyházon Pásztor Béla polgármester úr és a város képviselő-testülete, Rácalmásán Schrick István polgármester úr és a város képviselő-testülete fontosnak tartja ezt a gondolatot, és támogatja megvalósítását.

A ház belseje a lélek megjelenési tere. Ugyanúgy hozzátartozik az épülethez, mint a város szellemiségéhez. A jó belső egységben van az épület külsejével. Intenzíven hat a benne élőkre, ezért fontos, hogy harmonikus legyen, emberi értékeket képviseljen.

A belső tervezési feladat sok egyeztetéssel jár. Az igényfelmérés után a berendezési terv alapján a megrendelőkkel és az ott dolgozókkal „belakjuk” a helyiségeket. Majd a színeket, anyagokat, formákat kell megtalálni, kiválasztani úgy, hogy azok az építész terveihez illeszkedjenek, azokat egészítsék ki, és a megrendelő magáénak érezze őket. Szerencsés, ha az épület kiviteli és burkolási, bútorozási tervei csaknem egy időben készülnek. Ez esetben lehetőségem van az elektromos és gépészeti berendezések bútorokhoz igazítására, a világítás, az ajtók vagy a válaszfalak hasonló célú, kisebb mozgására. Az építkezés során fontos időben ellenőrizni ezek kivitelezését is.

ZSIGMOND ÁGNES

– Belsőépítészeti munkák

Szöveg, belsőépítészeti:
Zsigmond Ágnes

Fotók: **Dénes György** és **Zsigmond Ágnes**

ÁGNES ZSIGMOND
WORKS OF INTERIOR DESIGN

The interior of a home is a space for the soul to manifest itself. Interior spaces are part of the larger entity of the building, but contribute to the atmosphere of the city as well. It is desirable to achieve harmony between the interior and the exterior of a building. Harmony and the representation of human values are of utmost importance, says architect and interior designer Ágnes Zsigmond, who is involved in a large number of joint projects with her husband, László Zsigmond. Together, they design nurseries, kindergartens, schools, town halls, sports halls, spa, community centres and health centres, but she has decorated luxurious railroad wagon interiors and churches as well.

